

Leraren veranderen_

STUURKRACHT VAN LERAREN ONTWIKKELEN EN VERSTERKEN

Veel leraren voelen weinig ruimte om hun onderwijs echt aan te laten sluiten bij hun leerlingen. Ze willen bijvoorbeeld extra aandacht besteden aan projectwerk, maar de ‘afgesproken’ toets moet doorgaan. Of ze willen graag leren van collega’s, maar de (rooster)ruimte ontbreekt om in andere klassen mee te kijken. Met meer stuurkracht kunnen ze hun doelen tóch bereiken – ondanks de inrichting van het schoolsysteem, de regels en de afspraken.

Stuurkracht betekent dat je als leraar gericht en doelbewust onderwijspraktijken weet te veranderen om de ontwikkeling en het leren van leerlingen te bevorderen. Dat maakt stuurkracht een cruciaal onderdeel van de professionaliteit van (toekomstige) leraren: zij moeten een plek aan het roer (leren) innemen om onderwijs beter vorm te geven.

Professioneel opereren in een bewegend onderwijsveld

Het onderwijs heeft te maken met verschillende factoren, die van buitenaf en van binnenuit invloed uitoefenen op de manier waarop leraren hun werk doen. Hun professionaliteit staat bijvoorbeeld onder druk van opgelegde controle op prestaties van leerlingen, maar wordt ook in toenemende mate bepaald door de groei in het aantal leerlingen met verschillende (culturele) achtergronden en uitdagingen op het gebied van gedrag, en door nieuwe ontwikkelingen als gepersonaliseerd leren.

Als leraar moet je dus steeds opnieuw zorgvuldig afwegen welke koers het meest passend is, in je eigen klas en schoolbreed. Vragen die daarbij komen kijken: Welke rollen en taken zou je als leraar wel of juist niet moeten hebben? Hoever strekt je verantwoordelijkheid? Hoe ga je om met alle veranderingen in het onderwijs? Met stuurkracht – invloed uitoefenen, keuzes maken, houding bepalen - vind je de antwoorden die leiden naar concrete oplossingen.

Stuurkracht: interactie tussen leraar en school

Iedere leraar zet een bepaalde mate van stuurkracht in om onderwijs te ontwikkelen, maar de onderlinge verschillen zijn groot. Ook zijn niet alle leraren in staat om stuurkracht (gezamenlijk) in te zetten om te doen wat zij belangrijk vinden of om hun doelen te verwezenlijken.

Dat komt omdat persoonlijke factoren bepalen in hoeverre je al in staat bent om afgewogen keuzes te maken en onderwijs zó vorm te geven dat het aansluit bij wat jij wilt voor je leerlingen. Wat zijn bijvoorbeeld je waarden, idealen en motivatie? Hoe breed zijn je professionele kennis, competenties en ervaring? Daarnaast speelt de context van de school in belangrijke rol: Welke fysieke mogelijkheden heb je daar? Hoe is de cultuur? Het is de interactie tussen leraar en school die de stuurkracht doet ontstaan. Je kunt je tenslotte als leraar nog zo inzetten voor onderzoekend leren, zonder de steun van de schoolleider of collega’s kom je niet half zo ver.

REEKS WHITEPAPERS OVER ONTWIKKELEN EN VERSTERKEN VAN STUURKRACHT

Stuurkracht kan op verschillende manieren ontwikkeld en versterkt worden. In deze reeks komen verschillende methoden aan bod, zoals verhalen vertellen, goede begeleiding van startende leraren, boundary crossing en een kijkje bij de burens, en onderzoek naar en in onderwijs.